

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

---

7 JANVIER 1997

**Projet de loi modifiant l'article 79,
alinéa 5, du Code judiciaire**

RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. BOURGEOIS

La présente Commission de la Justice a examiné le projet de loi lors des réunions qu'elle a tenues le 4 et le 10 décembre 1996 et le 7 janvier 1997.

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DU MINISTRE DE LA JUSTICE

Afin de résoudre les problèmes de composition de certaines chambres du tribunal de première instance, le projet de loi à l'examen prévoit que les juges au tribunal de la jeunesse peuvent siéger à toutes les chambres, et pas seulement aux chambres civiles, comme c'est le cas actuellement. Cette possibilité est

---

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Lallemand, président; Coveliers, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Erdman, Goris, Hotyat, Mahoux, Mme Maximus, MM. Raes, Vandenberghe et Bourgeois, rapporteur.
2. Membres suppléants : Mme Bribosia-Picard, MM. Caluwé, D'Hooghe, Happart, Hatry, Mmes Merchiers et Van der Wildt.

Voir :

Document du Sénat :

1-441 - 1996/1997 :

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

---

7 JANUARI 1997

**Wetsontwerp tot wijziging van arti-
kel 79, vijfde lid, van het Gerechtelijk
Wetboek**

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER BOURGEOIS

De Commissie voor de Justitie heeft dit wetsontwerp besproken, tijdens haar vergaderingen van 4 december, 10 december 1996 en 7 januari 1997.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER VAN JUSTITIE

Teneinde tegemoet te komen aan de problemen bij de samenstelling van sommige kamers van de rechtbank van eerste aanleg voorziet voorliggend ontwerp dat jeugdrechters zitting kunnen nemen in alle kamers, en niet alleen in de burgerlijke zoals thans het geval is. Deze mogelijkheid wordt terzelfder tijd

---

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Lallemand, voorzitter; Coveliers, de dames de Bethune, Delcourt-Pêtre, de heren Desmedt, Erdman, Goris, Hotyat, Mahoux, mevr. Maximus, de heren Raes, Vandenberghe en Bourgeois, rapporteur.
2. Plaatsvervangers : mevr. Bribosia-Picard, de heren Caluwé, D'Hooghe, Happart, Hatry, de dames Merchiers en Van der Wildt.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

1-441 - 1996/1997 :

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

assortie d'une série de précautions dans le souci de faire opérer autant que possible les juges de la jeunesse dans les matières qui leur sont familières.

Trois modifications sont proposées :

1. L'autorisation préalable du Roi est supprimée, car elle n'est plus considérée comme indispensable et empêche surtout les tribunaux de moindre importance, de répondre avec souplesse aux besoins du service.

2. L'on prévoit expressément que, lorsque les juges de la jeunesse siègent aux chambres civiles, ils sont prioritairement chargés des matières relevant du droit de la famille. Le président les désigne sans devoir donner de motivation particulière.

3. Il leur sera également possible de siéger en chambre correctionnelle, mais à des conditions très strictes, afin de respecter la volonté manifestée par le législateur dans la loi du 8 avril 1965 sur la protection de la jeunesse, qui souhaite éviter que le juge de la jeunesse soit «contaminé» par les matières pénales, étant donné sa compétence quasi répressive à l'égard des mineurs.

Il est donc prévu qu'une telle désignation se fera :

- à titre exceptionnel;
- que le président y procédera sur l'avis du procureur du Roi;
- que les juges seront prioritairement chargés des affaires pénales touchant l'ordre des familles ou les mœurs.

Cette dernière condition implique que les juges de la jeunesse siégeront par priorité dans les chambres à trois juges (art. 92, § 1er, 4°, du Code judiciaire).

II. DISCUSSION GÉNÉRALE

Le texte actuel de l'article 79, alinéa 3, du Code judiciaire est libellé comme suit :

« Art. 79. — Le Roi désigne parmi les juges au tribunal de première instance, selon les nécessités du service, un ou plusieurs juges d'instruction, un ou plusieurs juges des saisies et un ou plusieurs juges au tribunal de la jeunesse.

Les juges d'instruction, les juges des saisies et les juges au tribunal de la jeunesse sont désignés pour un terme d'un an, renouvelable une première fois pour une durée de deux ans et ensuite chaque fois pour une durée de cinq ans.

gekoppeld aan een aantal voorzorgen genomen vanuit de zorg om de jeugdrechters zoveel als mogelijk te laten werken in het verlengde van de hen toevertrouwde materies.

Drie wijzigingen worden voorgesteld :

1. de voorafgaande machtiging door de Koning wordt weggelaten nu dit niet als noodzakelijk wordt ervaren en dit vooral voor de kleinere rechtbanken een belemmering vormde om soepel in te spelen op de behoeften van de dienst.

2. wanneer jeugdrechters zitting nemen in burgerlijke kamers, is thans uitdrukkelijk voorzien dat zij bij voorrang belast moeten worden met aangelegenheden behorende tot het familierecht. De aanduiding gebeurt door de voorzitter zonder bijzondere motivering.

3. ook de zitting in correctionele kamers wordt thans mogelijk gemaakt, zij het onder zeer strikte voorwaarden, dit vanuit het respect voor de wil van de wetgever bij de Jeugdbeschermingswet van 8 april 1965 om een «besmetting» van de jeugdrechter met strafzaken te vermijden, gelet op diens bijzondere quasi-strafrechtelijke bevoegdheid t.a.v. minderjarigen.

Aldus is voorzien dat dergelijke aanwijzing slechts mogelijk is :

- bij wijze van uitzondering;
- door de voorzitter op advies van de procureur des Konings;
- bij voorrang om strafzaken betreffende misdrijven tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid te behandelen.

Deze laatste voorwaarde impliceert dat deze jeugdrechters bij voorrang zullen zetelen in kamers met drie rechters (art. 92, § 1, 4°, van het Gerechtelijk Wetboek).

II. ALGEMENE BESPREKING

De huidige tekst van artikel 79, vijfde lid, luidt als volgt :

« Art. 79. — De Koning wijst uit de rechters in de rechtbank van eerste aanleg, volgens de behoeften van de dienst, een of meer onderzoeksrechters, een of meer beslagrechters en een of meer rechters in de jeugdrechtbank aan.

De onderzoeksrechters, de beslagrechters en de rechters in de jeugdrechtbank worden aangewezen voor een termijn van één jaar, die een eerste maal voor twee jaar en vervolgens telkens voor vijf jaar kan worden verlengd.

Ils sont désignés parmi les juges ayant exercé pendant trois ans au moins les fonctions de magistrat du ministère public ou celles de juge au tribunal de première instance. Sans préjudice de cette disposition, les juges d'instruction ne pourront être désignés que parmi les juges nommés à ces fonctions depuis au moins une année entière.

Les juges d'instruction et les juges des saisies peuvent continuer à siéger à leur rang pour le jugement des affaires soumises au tribunal de première instance.

Les juges au tribunal de la jeunesse peuvent siéger aux chambres civiles du tribunal de première instance, s'ils y ont été autorisés par le Roi.

Lorsque le tribunal de la jeunesse comprend plusieurs juges, le plus ancien a la direction du siège et assume la répartition du service.»

Un membre demande s'il entre bien dans les intentions du ministre de redécouper les arrondissements.

Le projet de loi à l'examen lui semble en effet inspiré par les difficultés pratiques que connaissent les petits arrondissements.

Ensuite, l'intervenant demande comment le ministre réagit à la proposition de nommer des juges dans le ressort de la cour d'appel en fonction des besoins de chaque tribunal de ce ressort.

Selon ce membre, aucune disposition constitutionnelle n'exclut la possibilité de déplacer des juges dans les limites du ressort de la cour d'appel.

Le ministre confirme qu'il est nécessaire d'envisager une restructuration des cours et tribunaux, tant sur le plan géographique que sur le plan de l'organisation.

Jusqu'à présent, il n'existe toutefois encore rien de concret. Le ministre a cependant l'intention de demander un avis préliminaire au Centre interuniversitaire de droit judiciaire.

III. COMMENTAIRE DES ARTICLES ET VOTES

Article premier

Cet article ne fait l'objet d'aucune remarque supplémentaire.

Il est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 2

Cet article ne fait l'objet d'aucune remarque.

Zij worden aangewezen uit de rechters die gedurende ten minste drie jaar het ambt van magistraat van het openbaar ministerie of van rechter in de rechtbank van eerste aanleg hebben uitgeoefend. Onverminderd deze bepaling kunnen de onderzoeksrechters slechts worden aangewezen uit de rechters die in dit ambt sedert ten minste een vol jaar zijn benoemd.

De onderzoeksrechters en de beslagrechters kunnen volgens hun rang zitting blijven nemen voor de berechting van de zaken die aan de rechtbank van eerste aanleg worden voorgelegd.

De rechters in de jeugdrechtbank kunnen zitting nemen in de kamers voor burgerlijke zaken van de rechtbank van eerste aanleg, indien zij hiertoe door de Koning zijn gemachtigd.

Wanneer er in de jeugdrechtbank verscheidene rechters zijn, berust de leiding van de rechtbank en de verdeling van de dienst bij de oudstbenoemde.»

Een lid vraagt of het wel degelijk de bedoeling is van de minister over te gaan tot een hertekening van de arrondissementen.

Het voorliggende wetsontwerp lijkt hem immers geïnspireerd door de bestaande praktische moeilijkheden in kleine arrondissementen.

Vervolgens vraagt deze spreker hoe de minister staat ten overstaan van het voorstel rechters in het ambtsgebied van het Hof van Beroep te benoemen, in functie van de noden van iedere rechtbank binnen dit ambtsgebied.

Volgens dit lid sluit geen enkele grondwettelijke bepaling deze overplaatsbaarheid binnen het ambtsgebied van het Hof van Beroep uit.

De minister bevestigt dat een hertekening van hoven en rechtbanken dient te worden overwogen, zowel op het geografische vlak, als op het organisatorische vlak.

Tot op heden is er echter nog niets concreet. De minister heeft wel de intentie om ter zake een preadvies te vragen aan het interuniversitair centrum voor gerechtelijk recht.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel geeft geen aanleiding tot verdere opmerkingen.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 2

Dit artikel geeft geen aanleiding tot verdere opmerkingen.

Il est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

IV. VOTE FINAL

Le projet de loi a été adopté tel quel à l'unanimité des 9 membres présents.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 9 membres présents.

Le Rapporteur,
André BOURGEOIS.

Le Président,
Roger LALLEMAND.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

IV. EINDSTEMMING

Het ongewijzigde wetsontwerp wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Dit verslag wordt eenparig goedgekeurd door de 9 aanwezige leden.

De Verslaggever,
André BOURGEOIS.

De Voorzitter,
Roger LALLEMAND.

TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'article 79, alinéa 5, du Code judiciaire est remplacé par ce qui suit :

« Les juges au tribunal de la jeunesse peuvent siéger aux chambres civiles du tribunal de première instance. Lorsqu'ils siègent aux chambres civiles du tribunal de première instance, les juges de la jeunesse sont prioritairement chargés des matières relevant du droit de la famille.

Le président du tribunal de première instance peut, à titre exceptionnel et de l'avis du procureur du Roi, demander au juge du tribunal de la jeunesse de siéger aux chambres correctionnelles du tribunal de première instance. Lorsqu'ils sont appelés à siéger aux chambres correctionnelles du tribunal de première instance, les juges au tribunal de la jeunesse sont prioritairement chargés des affaires pénales touchant l'ordre des familles ou les mœurs. »

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 79, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door wat volgt :

« De rechters in de jeugdrechtbank kunnen zitting nemen in de kamers voor burgerlijke zaken van de rechtbank van eerste aanleg. Wanneer ze zitting hebben in de burgerlijke kamers van de rechtbank van eerste aanleg, worden de rechters in de jeugdrechtbank bij voorrang belast met de aangelegenheden behorend tot het familierecht.

De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg kan de rechter in de jeugdrechtbank, bij wijze van uitzondering en op advies van de procureur des Konings, verzoeken zitting te nemen in de kamers voor correctionele zaken van de rechtbank van eerste aanleg. Wanneer ze worden verzocht zitting te nemen in de correctionele kamers van de rechtbank van eerste aanleg, worden de rechters in de jeugdrechtbank bij voorrang belast met de strafzaken betreffende misdrijven tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid. »